

Obligationsret I og II

Indholdsfortegnelse

DEL I	4
Kap 1 – Introduktion til Obligationsrettens almindelige del	4
1.1 – <i>Obligationsrettens regler omhandler "skyld"</i>	4
1.2 – <i>Skyldforholdets grundbegreber: ydelsen m.m.</i>	6
1.3 – <i>Den obligationsretlige argumentation</i>	8
1.4 – <i>Særligt om retsøkonomiske overvejelser: forbrugerret mv.</i>	9
Kapitel 2 – Realydelser	9
2.1 – <i>Indledning og oversigt</i>	9
2.1.1 – <i>Obligationsretlige sondringer for realydelsen</i>	11
2.2 – <i>Levering rette sted og tid</i>	13
2.3 – <i>Rette stand/kvalitet (faktiske mangler)</i>	16
2.3.1 – <i>Almindelige grundsætninger</i>	16
2.3.2 – <i>Realkreditors undersøgelsespligt (caveat emptor)</i>	21
2.3.3 – <i>Særlige typer af realydelser</i>	23
2.4 – <i>Retten til ydelsen (retlige mangler)</i>	27
Kapitel 3 – Pengeydelse	29
3.1 – <i>Indledning</i>	29
3.2 – <i>Pengeydelsens indhold</i>	30
3-3 – <i>Rette tid og rette sted</i>	35
3-4 – <i>Betalingsmidlet</i>	38
Kapitel 4 – Gensidighed, samtidighed og risiko	40
4.1 – <i>Indledning</i>	40
4.2 – <i>Samtidighedsgrundsætningen</i>	42
4.3 – <i>Skadesrisiko i opbevaringsforhold</i>	45
4.4 – <i>Risikoovergang</i>	46
Kapitel 5 – Fælles misligholdelsesbeføjelser	50
5.1 – <i>Indledning</i>	50
5.2 – <i>Naturalopfyldelse</i>	52
5.3 – <i>Ophævelse</i>	55
5.4 – <i>Økonomiske kompensation – oversigt</i>	59
5.5 – <i>Erstatning</i>	60

- Forbruger = pengedebitor og realkreditor
  - Giver penge og modtager cyklen
- Eksempel: bygherre indgår entreprisaftale med entreprenør

Obligationsrettens almindelig del

- Den almindelige/generelle obligationsret gælder for *alle* skyldforhold (lejeret, ansættelsesret, entrepriseret, køberet etc).
  - Noget er lovgivet om, som dog i en stor grad er udtryk for almindelige obligationsret – Købeloven
  - Noget er der indgået standardaftaler om, som ligeledes er udtryk for almindelig obligationsret – AB18

Obligationsrettens "metode" ved krav som hviler på et løfte (kontrakter/aftaler)

- 1) *Retsgrundlaget*) konstatere om den pågældende aftale er gyldig og bindende
- 2) *Ydelsen*) parternes respektive ydelser må klarlægges; hvem har lovet hvad, eller skylder i øvrigt hvad?
  - Intet udtrykkeligt fastsat i aftalen → ydelse klarlægges ved fortolkning
  - Hvis fortolkning ikke nok → ydelse klarlægges ved udfyldning (hvad siger sædvaner eller almindelige obligationsret)
  - Hvis udfyldning ikke nok → udfyldning suppleres af lovregler
- 3) *Opfyldelse eller beføjelser*) når ydelsen er klarlagt, kan man gå til det sidste trin.
  - a) Debitor præsteret rigtig ydelse? → kreditors fordring ophørt ved opfyldelse
  - b) Debitor ikke præsteret rigtig ydelse? → tale om misligholdelse
    - Spørgsmålet bliver derfor, hvilke misligholdelsesbeføjelser kreditor kan gøre gældende.

Almene problemer (alle skyldforhold)

- Obligationsrettens almindelige del indeholder desuden en række problemstillinger, som har betydning for alle skyldforhold (både i og uden for kontrakt); 1) Kreditor/debitorskift, 2) Ophør og 3) Solidariske skyldforhold.
- Disse behandles i Bind 2.

Obligationsrettens specielle del

- Kaldes derfor en karakteristiske ydelse
  - Har bl.a. betydning for lovvalg, hvor de fleste lovvalgsregler peger på den part som skal levere den karakteristiske ydelse (sælger/realdebitor)
    - Se her Romkonventionen (lovvalgsregler i EU)
    - Se her Haagkonventionen (internationale lovvalgsregler)

Udveksling af lige- eller forskelligartede ydelser

I virkeligheden er kontraktsforhold ikke altid så enkle, at der leveres én realydelse for én pengeydelse (*real- ydelse – pengeydelse*)

- 1) Låneforhold – begge parter forpligtes til at præstere en pengeydelse (*pengeydelse – pengeydelse*)
- 2) Kontrakttyper, hvor begge parters hovedydelse består af en realydelse, og begge parter dermed er hinandens realdebitorer og realkreditorer (realydelse – realydelse)
  - Bytte af brugte biler eller fast ejendom
- 3) Blandede forpligtelser – i visse kommercielle transaktioner udveksles flere forskellige ydelser (*penge og/eller realydelse – penge og/eller realydelse*)
  - Franchising → Franchisegiveren (FG) stiller sit koncept og know-how til rådighed for en Franchisetager (FT), således at FT kan drive forretning.
    - En typisk aftale indebærer, at FT erhverver en ret til at drive FGs forretning under det velkendte koncept, og FG desuden forsyner FT med det nødvendige inventar, udstyr osv.
    - FG realydelser:
      - koncepter, know-how, forsyning af diverse
    - FT real- og pengeydelse:
      - Penge: et engangsbeløb, samt procentdel af løbende overskud
      - Real: markedsføre virksomheden

Rettighedsovergang

- Realdebitors opfyldelse af sin forpligtelse indebærer ofte at overdrage ejendomsretten til realkreditor – fx i fast ejendom, entreprise eller tjenesteydelser.
  - Kan dog også alene bestå af en begrænset brugsret, licens, leje eller forpagtning.

Rigtig ydelse

- Realdebitor skal præstere sin ydelse på rette tid, rette sted og i ”rette stand” (indholdsmæssige krav).

Realydelsen skal også være, som med rette forudsat af realkreditor:

- Kan forvente realydelsen har en god kvalitet, som svarer til almindelige god kvalitet inden for branchen
  - Smh. [UfR 1993.52H](#) om valuars professionsansvar for fejlagtig vurdering af ejendomsvurdering.
  - Også brugte varer vil undertiden kunne forventes at have visse minimumsegenskaber
- Fsva. standardvarer og nye genstande gælder der dog alene det, som er fremsat i aftalen → den *betegnelse* varen er solgt under, jf. princippet i kbl. § 76, stk. 1, nr. 1.

Ydelsens pris

- Kravene til realydelsen har en sammenhæng med den pris man betaler. Jo mere man betaler, jo mere har man ret til at forvente.

Almindelig/særlig egnethed

- "Ordinary purpose" – ved siden af almindelige god kvalitet, skal realydelsen også svarer til hvad der er almindeligt egnet. Mad skal kunne spises, køkkenkniv skal kunne skære etc.
- "Particular purpose" – egnethed til det særlige formål, som realdebitor kendte eller burde kende ved aftalens indgåelse, og realkreditor (med rimelighed) har handlet i tillid til realdebitors ekspertise.

Principperne om egnethed fremgår af kbl. § 75a, stk. 2 – smh. CISG art. 35 (2).

Praksis på s. 67

Brugte genstande

- Køber man genstande brugt, følger de ikke samme krav til egnethed, som tilsvarende genstande ville have for ny, men der er dog fortsat en minimumsgrænse for, hvad en genstand skal leve op til, om end kravene til kvalitet og holdbarhed er mindre.

Realkreditors anvisninger

- Realkreditors anvisninger kan medføre, at den præsterede ydelse ikke er mangelfuld, selvom den ikke lever op til realkreditors formål.
- Har realkreditor for eksempel anvist "billigst muligt", og et særligt billigt materiale, som senere ikke er holdbart, vil dette ikke kunne påberåbes som en mangel,

- Penges ekstremt generiske karakter medfører princippet ”penge skal man have”. En mangel på penge vil altid tilskrives betalerens forhold, *medmindre* særlige forhold gør sig gældende
  - Pengedebitor har derfor smallere adgang til at påberåbe opfyldeshindringer, fordi at *penge skal man have*.

2) Betalingsmidler

- Enhver ydelse, der tjener til at opfylde et pengekrav
  - Rede penge → kan altid opfylde ethvert pengekrav (medmindre andet aftalt)
  - Andre betalingsmidler
    - Betalingstjenester → betalingstjenesteloven
    - Betalingsinstrumenter → værdipapir eller finansielt instrument (gældsbreve, checks)
    - Modregning (særlig ”betalingsmiddel”).
- **NB!** Pengedebitor har ikke fuld valgfrihed fsva. betalingsmidlet (s. 97).
  - Normalvis ikke reguleret hvilke betalingsmidler der er lovligt i inter-partes forholdet.
    - = Deklaratoriske og udfyldende regler gælder.

3.2 – Pengeydelsens indhold

Betalingsløftet

- Pengeskyld kan opstå med *hjemmel i løfte* (kontrakt), *i lovgivning* (ikke behandlet her – offentligretlige krav som skat og gebyrer) og på *grundlag af erstatningsansvar* (uden for kontrakt).
  - I følgende er der fokus på den situation, hvor pengeskylden har hjemmel i et løfte (kontraktuel forpligtelse).

Kravene til betalingsløftet

- Samme for realydelsen:
  - Kontrakten (hvad skyldes, hvordan og hvornår skal det betales) + beskedent omfang af præceptiv lov.
    - I det omfang kontrakt er uklar, må den fortolkes og udfyldes

Nærværende afgrænsning

- Omhandler reglerne for, hvornår pengekrav opstår i kontraktsforhold
  - Vederlagsbetaling, lånebetaling, forsikring, tredjemandsgarantier og remburs.

- Rembursåbninger er en betaling ved en fordring – en garantistille om, at betaling sker, hvis rembursens ”krav” opfyldes → se L/C.

Betalingsurrogater – s. 140

- Lærebogen gennemgår reglerne i BTL, som er ophævet ved lov. Betalingsloven gælder dog fortsat i dag, men regler hertil gennemgås ikke i pensum.

Modregning – s.142

- Modregning – betale ved at modregne i en fordring du har mod hovedmanden.
  - Modregneren = ham som ønsker at foretage modregning
  - Hovedmanden = ham som modregneren har en fordring på, og selv skylder penge til.
- Modregningsbetingelserne gennemgås i bind 2.

Deponering – s. 142

- Problemstillingen: en aftale om deponering går ud på, at en part (depositaren) påtager sig at opbevare noget for en anden part (deponenten).
  - Kan både være pengebeløb og løsøre.
    - Pengebeløb = typisk til sikring af betaling
      - Fx en biforpligtelse for en advokat at deponere en pengesum, indtil at køber får anmærkningsfrit skøde tinglyst.
    - Løsøre = typisk praktiske årsagen
- HR: deponering kræver hjemmel i aftale eller lov
  - Selv om pengedebitor føler sig usikker på, at han vil lide et tab ved at betale til kreditor, kan han som udgangspunkt ikke vælge at deponere det skyldige beløb hos 3M.
    - U: I tilfælde af pengekreditors fordringshavemora → pengedebitor kan frigøre sig ved at deponere pengeydelsen i en bank jf. deponeringslovens § 6. (s. 143).

Kapitel 4 – Gensidighed, samtidighed og risiko

4.1 – Indledning

Problemstilling

Behandler problemstillinger der befinder sig mellem kravene til ydelsen og reglerne om ikke-korrekt opfyldelse.